
GENTSE MEMORIEDAGEN: 24-25 APRIL

24 April 1485

Adriaan Vilain, Heer van Rassegem, tracht aan het hoofd van de Gentse milities Oudenaarde terug te winnen op de legers van Maximiliaan van Oostenrijk. Hij wordt verslagen te Eename.

Hij moet uit Gent vluchten, maar komt 2 jaar later terug en wordt Eerste schepen van de Keure.

Daar hij, niettegenstaande een verwittiging, geneigd was om over te lopen naar Maximiliaan van Oostenrijk, wordt hij op last van Filips van Cleef vermoord op 12 Juni 1490.

24 April 1557

In het Memorieboek kunnen wij lezen: "Soo vielen er binnen de stede van

Ghendt soo veele haghelsteenen dat de ghelaese veynsteren in de kercken in stucken braken, ende oock de schalgien van de kercken, de tichelen der huusen, in sulcke wijs dat de lieden van de steden niet anders en wisten, dan dat de weerelt gheëynt saude syn."

24 April 1752

Het Gents stadsmagistraat verleent de gebroeders Polmière "fabricqueurs in fransche speelkaarten" vrijdom van 4 zakken tarwe, vrijdom verleend aan degenen die in onze stad een nieuwe industrie, in casu, een fabriek van speelkaarten, inrichten.

24 April 1784

Een jongeling die, na genever gedronken te hebben, zijn vader een messteek toebracht, wordt veroordeeld tot 50 jaar gevang. En toen was er nog geen sprake van een Wet Lejeune.

24 April 1869

Multatuli houdt een lezing in de "Sodaliteit" met als onderwerp "Over Vrije Studie".

Het was niet de eerste maal dat Multatuli in Gent was, ook reeds op 19-20-21 Augustus 1867 was hij hier ter gelegenheid van het Nederlands Letterkundig Congres".

24 April 1879

Dood van de laatste "Napoleonist", de boekdrukker Vanderhaeghen.

De Maatschappij van de Napoleonisten werd gesticht op 23 Juni 1841 in Café "Het Blauw Lam" in de Brabantdam. Officieel luidde haar naam: "Société Philantropique des Anciens Frères d'Armes de l'Empire Français". Zij bestond uit oud-militairen die gediend hadden in het Keizerlijk Leger en die, in tegenstelling met de meeste Gentenaars, een onverholen verering hadden voor Napoleon. Het waren er 49 die aan de eerste oproep gehoor gaven en allen hadden op dit ogenblik de leeftijd van 50 jaar overschreden. 2 jaar later waren zij met meer dan 300, maar ze waren uiteraard gedoemd om slechts een kortstondig bestaan te kennen. Ieder jaar deed de dood het ledenaantal slinken en in 1867 waren ze nog maar met zijn dertien. Enkele jaren later zou de societeit dan ook ontbonden worden "faute de combattants".

Ofwel moeten de Napoleonisten een zeer onrustige geest gehad hebben, ofwel moeten zij zeer lastige klanten geweest zijn. Iets staat vast: zij waren nooit lang in hetzelfde lokaal, lees café. Van het "Blauw Lam" verhuisden zij naar "Le Salon de Flore" in de Holstraat, wat hen niet belette een beetje later "In St-Jacobs" te zitten op de Kleine Botermarkt. Ook dâar hielden onze "grogards" het niet lang uit, want zij verhuisden naar "Café Rotterdam" op de Koornmarkt,

waarna zij tot de conclusie kwamen dat het toch beter moest zijn in de "Van Artevelde" op de Vrijdagmarkt. Wellicht was er toch iets niet in orde met het bier aldaar, want ze schoven wat verder op naar "De Papegaai" in de Kammerstraat. Wij stoppen hier, want het is niet de bedoeling hier een inventaris op te stellen van al de Gentse cafés in het midden van de 19e eeuw.

Op de ereplaats in hun lokaal prijkte een reusachtig doek, copie van een schilderij van Dominique Ingres, voorstellende "Napoléon I sur son trône." Werden eveneens bewaard als relikwieën: een haarlok van de Keizer en een stuk van zijn doodskist. Bij de ontbinding van de maatschappij werd haar klein museum verspreid. Het groot schilderij kwam in het bezit van de populaire boekhandelaar "Baord Vermeulen" die het ophing in zijn winkel in de "Glazen Straat" en het later in depot gaf aan de Stad. Deze gaf het een plaats in de burelen van de Burgerlijke Stand. Na zijn dood werd het verkocht door zijn zoon die een koper vond die er meer voor bood dan de 100 fr. die de Stad er wilde voor geven.

24 April 1879

Dood van de kunstschilder Achilles De Maertelaere (Bentos).

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1988 - pp. 171-174.

25 April 1789

Geboorte te Gent van de violist, componist en muziekpedagoog Jean-Jacques-François Andries.

Hij debuteerde als violist in de Opera in 1817. Hij was er gedurende 35 jaar de Eerste Viool.

In 1835 werd hij benoemd tot Professor van viool aan het Conservatorium. Hij gaf ook lessen van harmonie en compositie. Na de dood van Mengal was hij een tijdlang waarnemend Directeur. Hij componeerde werken voor viool en een opera in 3 bedrijven "L'Orpheline".

Hij stierf op 21 Januari 1872.

25 April 1811

De Franse overheden maken een lijst bekend van deserteurs en dienstweiger-aars die ijverig door vliegende brigades worden opgezocht. Degenen die aangehouden worden, trekken gebonden in karren door de stad en worden onmiddellijk ingelijfd in regimenten die naar Spanje trekken.

24 April 1840

Constant D'Hossche wordt door het Assisenhof van Brussel vrijgesproken.

's Avonds wordt hij triomfantelijk onthaald in Gent.

Deze kleurrijke figuur werd zeer populair in 1839. De textielarbeiders die in omstandigheden leefden en werkten waarvan wij ons nu maar een zeer onvol-

ledig beeld kunnen vormen, waren in opstand gekomen tegen hun lot. Het kwam tot botsingen met het Leger en er vielen doden en gekwetsten. De toen 28-jarige Constant had zich aan het hoofd gesteld van de katoenbewerksers. Hij was helemaal niet werkzaam in de textielindustrie en persoonlijk had hij bij het conflict niets te winnen of te verliezen. Hij deed het puur uit rechtvaardigheidsgevoel, zij het dan ook dat wel een zekere vorm van sportiviteit en avontuurlijkheid hier toch ook wel een rol zullen gespeeld hebben.

De gendarmes hadden de opdracht gekregen de leiders aan te houden; er werd dus ook jacht gemaakt op D'Hossche. Door hen achterna gezeten kon hij een eerste maal ontkomen door zich te verschuilen in een holle boomtrunk. Een 2e maal kon hij op het nippertje ontsnappen door zich weg te steken in een groot hondenkot. Dit met de toestemming van de normale bewoner die als medeplichtige met zijn groot corpus vlak voor de opening ging zitten. Maar, met een list werd hij naar het Stadhuis gelokt waar hij gevangen genomen werd en overgebracht naar de Citadel. Toen de rust teruggekeerd was moesten 8 leiders in 1840 verschijnen voor het Assisenhof in Brussel.

Zijn vrijspraak was het begin van een niet aflatende populariteit.

Hij richtte hier een van de eerste zwemkammen op waar ook zwemlessen gegeven werden. Deze was gelegen aan de Overzet en bestond uit 2 "bassins": de eerste voor gegoede burgers, die betaalden 35 centiemen en konden beschikken over een kabine. In de 2e, de populaire, betaalde men slechts 12 centiemen, maar men moest het doen met een kapstok die bevestigd was aan de houten omheining. Bovendien kon men ook nog zwemmen in de Leie zelf. In het water geplante witte stijlen gaven de ondiepe plaatsen aan.

Een van de Gentse specialiteiten bestaat er in aan alles en aan iedereen een bijnaam te willen geven. Onze vriend Constant die buiten een patriarchale baard ook nog een zeer weelderige haarbos bezat trok dus door het leven als "Pruûke Dhossche".

Wilt gij weten hoe onze Constant er uitzag? Geen probleem, ga naar de Vismijn, op de gevel staat een beminnelijke vrouwenfiguur die de Leie symboliseert en een stoere man met profeetallures die hetzelfde doet voor de Schelde. En wie stond daar model voor? Precies.

25 April 1847

Inhuldiging van het nieuw lokaal van de St-Jorisgilde: een Casino in Italiaanse stijl op het eilandje van de Nieuwe Wandeling.

Het kwam er dank zij de vrijgevigheid van zijn oud-deken Markies Rodriguez d'Evora Y Vega en van enkele anderen. In 1860 moest de gilde naar een ander lokaal uitkijken, want de gronden waarop het Casino stond werden verkocht aan de vlasspinnerij "La Lys".

25 April 1870

De Gemeenteraad besluit de Plottersgracht, waarschijnlijk gegraven in de eerste helft van de 10e eeuw, te dempen.

25 April 1886

Eerste optreden van de "Harmonie Vooruit". Dit gebeurde op een partijcongres. Het lokaal was aanvankelijk op het Garenplaatske, later in de feestzaal van "Les Choeurs" in de Bagattenstraat en na de Eerste Wereldoorlog in de "Vooruit" in de St-Pietersnieuwstraat.

25 April 1918

Dood te Brussel van Edmond De Vigne.

Deze architect, zoon van de schilder Felix, werd hier geboren op 4 Augustus 1842. Na zijn studies aan onze Academie ging hij zich in Brussel vestigen, maar zou een zeer belangrijke rol blijven spelen in Gent.

Het stedenbouwkundig project waarbij het Zuidstation via de Vlaanderenstraat verbonden werd met het stadscentrum, wordt meestal kortweg het "Zollikoferplan" genoemd, juister zou nochtans zijn te spreken van het Zollikofer-De Vigneplan, want de bijdrage van De Vigne mag niet onderschat worden.

Het was De Vigne die in 1886 op 4 maanden tijd het zwembad Van Eyck bouwde. Hij bouwde verschillende typische huizen in de Henegouwenstraat. Zijn belangrijkste verwezenlijking is evenwel onze Vlaamse Schouwburg op het St-Baafsplein.

Merkwaardig is wel dat, wanneer het Van Eyckplein in 1942 een andere naam kreeg, het herdoopt werd in Julius De Vigneplein. Het Edmond De Vigneplein zou meer gepast geweest zijn.

Hugo COLLUMBIEN
